

Methodologische handleiding (FOD Economie)

1 Algemeen

De gebruikte nomenclatuur is de NACE¹, die de volgende structuur voorstelt :

- **Afdeling of sector (2 nummers)**
- **Groep of subklas (3 nummers)**
- **Klassen of categorie (4 nummers)**

In de omgangstaal worden de termen sectoren (2 cijfers), subklassen (3 cijfers) en categorieën (4 cijfers) gebruikt.

2 Positie van de sector

Samenvatting van enkele indicatoren met als **doel de sector** of subklas **voor te stellen tov de gehele voedings- en drankenindustrie** (C10+C11) voor het laatste beschikbare jaar.

Zo zullen we bijvoorbeeld gegevens vermelden over de omzet, de investeringen, de werkgelegenheid (in banen), de loonsom, het aantal werkgevers, de in- en uitvoer van de sector. Vervolgens voegen we deze zelfde gegevens toe voor de agro-voedingsindustrie als geheel voor de berekening van het relatieve aandeel (in percentage) van de sector.

3 Omzetcijfer volgens de BTW-gegevens

De gegevens worden voorgesteld in **waarde** (in miljoen euro's) en zijn afkomstig van Statbel-statistieken op basis van BTW-gegevens. Omwille van **vertrouwelijkheidsparameters** kunnen de gegevens ofwel niet worden vermeld, ofwel in indexen worden voorgesteld.

De **omzet** omvat alle bedragen (exclusief BTW) die overeenkomen met de verkoop door de BTW-plichtige van goederen en diensten aan derden in België of in het buitenland. Bovendien omvat de omzet alle andere kosten (vervoer, verpakking enz.) die aan de klant worden doorberekend, ook al worden ze apart in rekening gebracht. Kortingen, rabatten en disconto's moeten in mindering worden gebracht, evenals de waarde van teruggekomen producten (via creditnota's). Inkomen dat als overige bedrijfsopbrengsten, financieel inkomen of uitzonderlijke opbrengsten in de bedrijfsrekeningen voorkomt, wordt niet tot de omzet gerekend.

4 Investeringen volgens BTW-gegevens

De gegevens worden voorgesteld in **waarde** (in miljoen euro's) en zijn afkomstig van Statbel-statistieken op basis van BTW-gegevens. Omwille van **vertrouwelijkheidsparameters** kunnen de gegevens ofwel niet worden vermeld, ofwel in indexen worden voorgesteld.

Investeringen zijn de uitgaven (exclusief BTW) door de BTW-plichtige voor de verwerving van goederen en diensten die een bedrijfsmiddel uitmaken. Het gaat dus om oprichtingskosten, immateriële vaste activa, terreinen en gebouwen, installaties, machines en uitrusting, meubilair en rollend materieel, vaste activa in

¹ Statbel, [NACE-BEL 2008](#)

leasing en overige vaste activa. De lonen van het personeel (dat b.v. zou worden ingezet om een gebouw op te trekken of te verbouwen) en andere sociale lasten en de aankopen van andere diensten, werk en studies (b.v. ereloon architect) behoren dus niet tot de investeringen.

5 Werkgelegenheid

Dit zijn de gecentraliseerde gegevens van de RSZ, die het **aantal arbeidsplaatsen** opnemen. Er wordt geen rekening gehouden met uitzendwerk.

De statistiek van de bezette arbeidsplaatsen aan het einde van een kwartaal bestaat uit het tellen van het aantal werknemers dat elke werkgever aan het einde van een kwartaal in dienst heeft. Werknemers die aan het einde van een kwartaal bij meer dan één werkgever in dienst zijn, worden meerdere keren geteld. Het verschil tussen het aantal arbeidsplaatsen en het aantal werknemers dat in dienst is, is te verklaren door deze werknemers met verschillende functies bij dezelfde werkgever.

Werknemers die tegelijkertijd meerdere functies bij dezelfde werkgever uitoefenen (met verschillende statuten of contracten) nemen slechts één functie in. Enkel de kenmerken van de belangrijkste arbeidsplaats worden in aanmerking genomen. Dit zal op analoge wijze gekozen worden obv de belangrijkste arbeidsplaats. Dit is over het algemeen het geval in de onderwijssector.

6 Loonmassa

De gegevens worden voorgesteld in **waarde** (in miljoenen euro's) en zijn gebaseerd op de statistieken over lonen en arbeidstijden uit de DmfA-databank (Multifunctionele Aangifte).

Het waarnemingsgebied van deze statistieken betreft de werkgevers en werknemers die onderworpen zijn aan de sociale zekerheid voor werknemers in loondienst en die onder de bevoegdheid van de RSZ vallen. Deze belastingsplicht is gebaseerd op het verstrekken van prestaties ter uitvoering van een arbeidsovereenkomst of van voorwaarden die vergelijkbaar zijn met een arbeidsovereenkomst (onder andere het statuut van ambtenaren).

Het waarnemingsgebied omvat niet de werknemers die in dienst zijn van lokale overheden (provincies, gemeenten en gelijkaardige instellingen) die onder de bevoegdheid van het Office des Régimes Particuliers de Sécurité Sociale (ORPSS) vallen, noch de zeelieden van de koopvaardij waarvan de uitkeringen worden aangegeven bij de "*Caisse de secours et de prévoyance des marins (CSPM)*".

7 Aantal werkgevers

De statistische eenheid bestaat uit de werkgever die in de loop van het betrokken kwartaal werknemers in dienst had die onderworpen zijn aan de **sociale zekerheid**. Dit concept houdt zowel natuurlijke als rechtspersonen in die volgens de wet de hoedanigheid van werkgever hebben.

8 Evolutie van het omzetcijfer en werkgelegenheid van de subsector tov het totaal van de agro-voedingsindustrie

Hier zijn de evoluties op jaarbasis opgenomen van de omzet en de werkgelegenheid in de subklas of categorie ten opzichte van de sector als geheel.

9 Synthese van de handelsbalans

De gegevens voor de berekening van de in- en uitvoer en de handelsbalans zijn afkomstig van de NBB. We hebben de gegevens gebruikt volgens het **nationaal concept**. Het nationaal concept omvat alleen import- en exporthandelingen waarbij een in het binnenlandgevestigde onderneming de tegenpartij is. Deze gegevens zijn dus beperkter dan die volgens het communautaire concept. Het communautaire concept heeft betrekking op alle in- en uitvoertransacties van goederen, met inbegrip van aankopen (invoer) en verkopen heruitvoer in België tussen niet-ingezetene ondernemingen. Er dient echter op gewezen te worden dat wat door de NACE-code voor handelsgegevens is opgenomen, niet helemaal hetzelfde is als dat van de andere indicatoren. De bedrijven geven namelijk informatie over hun in- en uitvoer per productcode (volgens de gecombineerde nomenclatuur, specifiek voor de handel: CN8). De NACE-code voor de handel bestaat uit een herindeling van de verschillende productcodes uit de gecombineerde nomenclatuur in een NACE-code voor activiteiten via het gebruik van correspondentietabellen. Voor de andere indicatoren is het daarentegen de hoofdactiviteit van de onderneming die de NACE-code vormt waarop de gegevens betrekking hebben. Als de hoofdactiviteit van een onderneming bijvoorbeeld de productie van niet-alcoholische dranken is, maar zij ook wijn produceert, zullen alle verkopen van niet-alcoholische dranken en wijn onder de NACE-code voor de productie van niet-alcoholische dranken vallen, ook al bestaat er een specifieke NACE-code voor wijn. Wat de handelsgegevens betreft, zal voor dezelfde onderneming het bedrag van de uitvoer van frisdranken worden gekoppeld aan de NACE-code voor de productie van frisdranken en het bedrag van de uitvoer van wijn aan de NACE-code voor de productie van wijn.

10 Belangrijkste handelspartners in 2021

Deze tabel toont de TOP 10 **handelspartners** voor de export (Belgische verkooppunten) en de import (Belgische leveranciers). De 10 afzetgebieden worden trouwens geïllustreerd in een grafiek voor een visueel overzicht.

11 Grafiek indicatoren in waarde/volume

Basis 2018 = 100.

Wat de volumes betreft, moeten deze met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Bij de verkoop van een product kunnen immers verschillende eenheden worden gebruikt om het volume te berekenen (bv. aantal eenheden, aantal kilo's of liters). In het kader van de fiches, hebben de gebruikte gegevens betrekking tot het **“gewicht” van producten voor de voedingsindustrie (C10) en eenheden voor dranken (C11)**, met uitzondering van categorie 11.06, waar het gewicht wordt gebruikt voor de berekening van het volume-indexcijfer. Bovendien komen de **eenheden voor dranken** overeen met **liters dranken** en is het voor bedrijven niet verplicht het gewicht van de verkochte dranken te melden. Hou er daarom rekening mee dat voor combinaties, de volumes minder belangrijk worden. Afhankelijk van de aard van de producten (bijvoorbeeld het toevoegen van een kilo vlees en een liter water) kunnen de resultaten namelijk niet samenhangend zijn. Daarom wordt het volume-indexcijfer voor de hele sector (C10+C11) niet weergegeven.

12 Grafiek mbt penetratiegraad van import op de Belgische markt²

De penetratiegraad op het vlak van invoer van een sector wordt hier benaderd als **de verhouding tussen de waarde van de door deze sector ingevoerde producten en de waarde van het schijnbaar verbruik van alle producten van deze sector in België.**

Laat IMP_p de waarde zijn van de invoer van product p met betrekking tot sector S , dan is de importpenetratie IP_S voor sector S gelijk aan:

$$IP_S = \frac{\sum_{p \in S} IMP_p}{\sum_{i \in S} CA.intérieur_i + \sum_{p \in S} IMP_p}$$

Een hoge coëfficiënt wijst erop dat een sector geconfronteerd wordt met concurrentie van buitenlandse bedrijven die gelijkaardige producten op de binnenlandse markt aanbieden. De toegang tot de internationale markt verzwakt binnenlandse bedrijven die weinig rendabel zijn.

Een grotere toegang kan dus onder bepaalde voorwaarden gepaard gaan met een verhoging van de concurrentie op de binnenlandse markt.

De gegevens die worden gebruikt om deze coëfficiënt te berekenen zijn afkomstig van de Nace-codes per bedrijf, en niet per productgroep. Als gevolg van ons recente mailverkeer hebben we, voor zover mogelijk, cijfers van verschillende jaren gebruikt om de evolutie op jaarbasis na te gaan.

Als een klasse (4-cijferige nace-code) betrouwbaar, verwaarloosbaar of onbetrouwbaar was, zou de waarde ervan niet in aanmerking worden genomen voor het hogere aggregaat, d.w.z. een groep (3-cijferige nace-code in ons voorbeeld).

13 Synthesetabel

Deze tabel bevat de belangrijkste indicatoren die zijn geselecteerd voor de gegevens van 2017 tot 2021. Het toont ook de **gemiddelde jaarlijkse evolutie** over de periode 2014-2020 (geometrisch gemiddelde van de groeipercentages), evenals de **evolutie van het laatste jaar**.

² Meer informatie op de website van de FOD Economie : Marktwerking in België: horizontale screening van marktsectoren (2017) <https://economie.fgov.be/nl/publicaties/marktwerking-belgie-1>